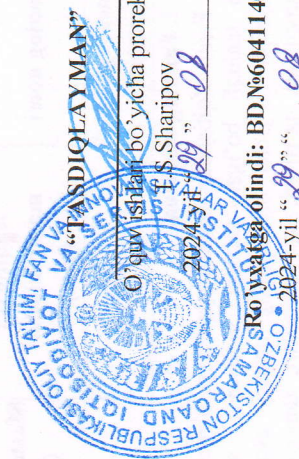

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

BIZNES LOGISTIKA ASOSLARI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400 000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohalari:	410 000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60411400	- Inson resurslarini boshqarish

Samarqand – 2024 y.

Fan/modul kodi BUSLOG6	O'quv yili 2024-2025	Semestr 7	Kreditlar 6
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Biznes logistika asoslari	90	90	180
I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad-talabalarga biznes jarayonida moddiy oqim va unga taaluqli bo'lgan axborot, moliyaviy, servis va boshqa oqimlarni boshqarish bo'yicha bilimlarning nazariy asoslarini, logistikaning asosiy tushunchalari, ta'riflari, konsepsiyalari, tamoyillari va usullarini o'rgatish hamda ularda ushbu bilimlarni amaliyotda qo'llay olish bo'yicha dastlabki kompetensiyalarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi – biznes logistikaning nazariy konsepsiyasini aniqlash va undan amaliyotda samarali foydalanish, ta'minot va taqsimlashni boshqarish, logistikada rejalashtirish strategiyasi, logistikada transport aspektlari va omborlarga joylash tizimlari, logistikada baxolash metodlari, logistika xarajatlarni baxolash metodlari va ularni qisqartirish yo'llari va logistikada zaxiralarni boshqarish kabi masalalarni ko'rib chiqishdan iborat. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:			
2. <ul style="list-style-type: none"> - Biznes logistik markazlarni tashkil qilish bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va hukumatining qarorlari mohiyat-mazmunini, ushbu logistik markazlarni tashkil qilishning maqsad va vazifalarini bilishi; - Logistikani asosiy tushunchalari va ta'riflarini bilishi; - Bisnes sohasida logistikaning funksional sohalarini va yo'nalishlarini bilishi; - Logistik tizim konsepsiyalarini shu jumladan zamonaviy konsepsiyalarni bilishi; - Biznes faoliyatida logistik funktsiya va operatsiyalarni bilishi va bajara olishi; - Logistikaning obyektlari, subyektlari, maqsadlari va vazifalarini bilishi; - Logistik tizimlarini loyixalash va ishlab chiqishni bilishi va bajara olishi; - Logistik tizimlar samaradorligini baholashni bilishi va bajara olishi; - Moddiy resurslar harakatining yo'nalishlarini, taqsimot kanallari turlari va ularning vazifalarini bilishi, maqbul harakat yo'nalishlari va kanallarini 			

<p>tanlay olishi va ularni loyixalay olishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ishlab chiqarish korxonalarida moddiy oqimni tashkil qilish yo'llari (variantlari)ni bilishi va ulardan foydalana olishi; - Ishlab chiqarish korxonalari faoliyatida tayyor mahsulotni taqsimlash usullarini bilishi va ularni joriy qila olishi; - Logistik faoliyat strategiyasi va turlarini bilishi; - Strategik rejalashtirish ko'rsatkichlarini aniqlay olishi; - Logistik strategiyani ishlab chiqishni bilishi va bajara olishi; - Moddiy oqim xajmini prognoz qilishni bilishi va bajara olishi; - Moliyaviy resurslar, saqlash obyektlari va vositalari, ularning quvvatlari, transport operatsiyalari va ularning quvvatlari hamda zaxiralar miqdorlarini prognozlashni bilishi va bajara olishi; - Logistikada transport (tashish) masalalarining mohiyatini bilishi; - Transport masalalarini quya olishi va ularni yecha olishi; - Transport logistikasidagi tanlov masalalarini yecha olishi; - Zaxiralarini boshqarish masalalarini bilishi va ularni yecha olishi; - Zaxiralar va ombor hujaligi ishining ko'rsatkichlarini hisoblay olishi; - Optimal buyurtma masalasini bilishi, uni yecha olishi va uning axborotlar bazasini yaratma olishi; - Yetkazib beruvchilar va istyemolchilar bo'yicha axborotlar bazasini yaratma olishi; - Ichki axborotlar bazasini yaratma olishi; - Mahsulot yetkazib beruvchilar faolitiini baholay olishi; - Harid logistikasini muamolari va funksiyalarini bilishi, bu funksiya bajara olishi; - Haridni rejalashtira olishi; - Buyurtmalarini hujjatli rasmiylashtira olishi, ularni optimal miqdorini hisoblay olishi va bajara olishi; - Logistik servisini tashkil qila olishi; - Logistik servis darajasini va uning mezonlarini hisoblay olishi kerak. <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Biznesda logistika asoslarini nazariy jihatlari.</p> <p>O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 oktabrdagi PF-5847 sonli farmoni, "Raqamli O'zbekiston-2030 strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risidagi" 2020 yil 5 oktabrdagi PF-6079sonli farmoni va Prezidentning turli majlislardagi ma'ruzalarida qo'yilgan masalalar bo'yicha fanning maqsadi va vazifalari.</p> <p>Logistikaning obyektini va predmeti hamda uning asosiy tushunchalari. Logistikaning rivojlanish bosqichlari. Logistika funksional sohalarining tavsifi.</p>	
---	--

<p>2-mavzu. Logistikaning konsepsiyalari, funksiyalari va prinsiplarini biznes faoliyatidagi o'rni.</p> <p>Logistik konsepsiyalarning paydo bo'lish tarixi va rivojlanish evolyusiyasi. Zamonaviy logistik konsepsiyalar, Logistikaning maqsadi va funksiyalari. Logistikaning prinsiplari.</p>	<p>3-mavzu. Logistik tizim tushunchasi va turlari</p> <p>Logistika va logistik tizimlarda moddiy oqim. Logistik tizim tushunchasi. Logistik tizim elementlari va ularning tavsifi. Logistik tizimlarni tadqiq etish usullari.</p>	<p>4-mavzu. Biznesda xarid-ta'minot logistikasi</p> <p>Xarid-ta'minot jarayonlari logistikasining mohiyati. Xarid va ta'minot tushunchalari. Xarid siyosati. Xarid tarkibi va uning hajmini aniqlash usullari. Xarid-ta'minot xizmati tuzilmasi va uning vazifalari. Mahsulot yetkazib beruvchilarni tanlash, ularning yetkazib berish imkoniyatlarini baholash va yetkazib beruvchilar tizimini shakllantirish.</p>	<p>5-mavzu. Biznes sohasida ishlab chiqarish jarayonlari logistikasi</p> <p>Ishlab chiqarish jarayonlari logistikasining xususiyatlari, mohiyati va vazifalari. Ishlab chiqarishda moddiy oqimni boshqarishning siljituvi va tortuvchi variantlari. Makon va zamon(vaqt)da moddiy oqimlarni optimallashtirish imkoniyatlari va ishlab chiqarish jarayonlarini samarali tashkil etish.</p>	<p>6-mavzu. Biznes faoliyatida taqsimot jarayonlari logistikasi</p> <p>Taqsimot logistikasi tushunchasi, qoidalari va vazifalari. Moddiy resurslarni taqsimlash kanallari va vositalari. Logistik kanallar va logistik zanjirlar. Taqsimot jarayonlarini optimallashtirish masalalari. Taqsimot markazlarining optimal o'rni, soni va quvvatini aniqlash. Tovar bozorlarining taqsimot infratuzilmasi.</p>	<p>7-mavzu. Transport logistikasining biznes muhitiga ta'siri.</p> <p>Transport logistikasining mohiyati, vazifalari va faoliyat ko'rsatkichlari. Transport turini tanlash va harakat marshrutlarini tuzish. Transport tariflari, ularni hisoblash va qo'llash qoidalari. Yuk tashish hajmini prognozlash.</p>	<p>8-mavzu. Biznesda ombor logistikasi</p> <p>Ombor xo'jaligining funksiyalari, ularning soni va joylashishi. Ombordagi logistik jarayonlar tavsifi. Xaxira va ombor xo'jaligi tushunchalarining o'zaro aloqadorligi. Ombor logistikasida yuk birligi tushunchasi va ombor parametrlarini aniqlash. Ombor xo'jaligidagi texnologik jarayonlar va ularning mohiyati.</p>	<p>9-mavzu. Biznes faoliyati zahiralarni boshqarish jihatlari</p> <p>Zaxira tushunchasi, turlari va ahamiyati. Zahiralarni yaratish va ulardan foydalanishni samarali boshqarish. Zaxiralarni boshqarish tizim(mode)llari.</p> <p>10-mavzu. Axborot logistikasining biznes jarayonlariga ta'siri.</p> <p>Axborot logistikasi tushunchasi, maqsadi va vazifalari. Logistika axborot texnologiyalari va logistik axborot tizimlarni yaratish prinsiplari.</p>
--	--	---	--	---	---	--	---

<p>9. Praktikum po logistike: Uchebnoye vosobiye. – 2-ye izd. pererab. i dop./Pod red. B.A.Aniqina. – M.: INFRA-M, 2006 g.</p>	<p>10. Tashqi iqtisodiy faoliyatda transport ta'minoti fanidan o'quv uslubiy modul. Oliy ta'limning V 340000. Biznes va boshqaruv ta'lim sohasi yo'nalishlari uchun. – T.: 2002 y.</p>	<p>11. Xarold Ye. Firon, Maykl R. Linders. Upravleniye snabjениyem i zapasami. Logistika. – SP.: OOO «Izd-vo Poligon», 1999 g.</p>	<p>12. Кучаров А. С. Введение в логи́стику. Учебник-Т.: «Инновацион ривожланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-250 б.</p>	<p>13. Umarova D. M., Bo'ronova M. A. Logistika. O'quv qo'llanma.-T.: "Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi", 2016.-252 b.</p>	<p>14. Xo'jayev F. Ye., Po'latxo'jayeva D. M., Aytiyeva S. A. Tijorat va servis logistikasi. O'quv qo'llanma.-T.: "Iqtisodiyot", 2020.-232 b.</p>	<p>15. Шумаев, В. А. Основы логи́стики : учеб. пособие / В. А. Шумаев. — М.: Юридический институт МИИТ, 2016: — 314 с.</p>	<p>16. Элдештейн Ю.М. Введение в логи́стику: учебное пособие/ Ю.М. Элдештейн; Краснояр. гос. аграр. ун-т – Красноярск, 2015. - 392 с.</p>	<p>Axborot manbalari</p>	<p>12. www.gov.uz</p>	<p>13. www.psa.uz</p>	<p>14. www.logistika.ru</p>	<p>15. www.logistics.ru</p>	<p>16. www.standard.uz</p>	<p>17. www.iso.com</p>	<p>18. www.ziyounet.uz</p>	<p>19. www.lex.uz</p>	<p>20. www.lex.uz</p>	<p>7. Fanning o'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti Kengashining 2024 yil "29" 08 dagi 1 - son bayonnomasi bilan tasdiqlangan. FD-07-54</p>	<p>8. Fan/ modul uchun mas'ul: N.Boboyev – SamLSI, "Marketing" kafedrasi dotsenti, i.f.n.</p>	<p>Taqrizchilar: M.A.Ikromov – TDIU "Marketing" kafedrasi professori, i.f.d. D.H.Xolmatov – SamLSI, "Marketing" kafedrasi mudiri, dotsent, i.f.f.d.</p>
--	--	--	--	---	---	--	---	---------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	---	---

	<p>• jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.</p> <p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirishi, ulardan amaliy topshiriqlarni bajarishda foydalana olishi, olingan natijalarni tahlil qilishi va to'g'ri rasmiylashtirishi, logistik jarayonlar va ularni optimallashtirish haqida mustaqil mushohada yuritib olishi hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarishi, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishini topshirishi kerak.</p>
5.	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Boboyev N. Logistika. O'quv qo'llanma.-Samarqand: SamISI, 2021.-330 b. 2. Boboyev N. Logistika asoslari. Darslik -Samarqand: SamISI, 2022.-330 b. 3. Boboyev N. Logistika asoslari . Uslubiy ko'rsatma.-Samarqand: SamISI, 2022.-330 b. 4. Karriyeva Ya. K. Innovatsion logistika. Darslik. –T.: IQTISODIYOT, 2019. –288 b. 5. Кучаров А. С. Логистика. Учебник-Т.: «Инновацион ривожкланиш нашриёт-матбаа уйи», 2021.-248 б.
6.	<p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sh.M.Mirziyoyev. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017 yil uchun iqtisodiy va ijtimoiy dasturi eng muhim yo'nalishlari va ustuvor vazifalarini belgilashga bag'ishlangan. //Xalq so'zi, 2014 yil 18 yanvar. 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni. Navoiy shaxrida intermodal logistik markazi tashkil etish tug'risida. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami., 2008 yil, 12 son. 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni. Toshkent viloyati "Angren" halqaro logistik markazi tashkil etish tug'risida. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tuplari., 2009 yil, 7 son. 4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasi Qarori. Namangan viloyatida "Pop" malmimodal logistik markazi tashkil etish tug'risida. 5. Boboyev N. Logistika fanidan o'quv-uslubiy majmua. SamISI, 2012 y. 6. Birjakov M.B., Nikiforov V.I. Industriya turizma: perevozki: Uchebno-metodicheskoye posobiye. – Izd. 2-ye pererab. i dop. – M., SPb.: Izdat. Dom «Gerda», «Nevskiy fond», 2003 g. 7. Lavlok, Kristofer. Marketing uslug: personal, texnologiya, strategiya. -4-ye izd./ Per. s. angl. – M: Izd. Dom «Vilyams», 2005 g. 8. Nerush Yu.M. Logistika v sxemax i tablitsax: Uchebnoye posobiye. – M.:

<p>Logistik axborot tizimlarning tarkibiy va funksional tuzilmalari. Logistik axborot tizimlarini loyihalash, ishlab chiqish va joriy qilish bosqichlari.</p> <p>11-Mavzu. Biznes sohasida servis xizmat logistikasining o'rni.</p> <p>Logistik servising mohiyati. Logistik servis turlari va mezonlari. Logistika markazlari. Logistik servisi loyihalash, ishlab chiqish va shakllantirish.</p> <p>12-mavzu. Logistik boshqaruvni tashkil qilishda biznes faoliyat bilan o'zaro aloqadorligi</p> <p>Logistik boshqaruv funksiyalari. Moddiy oqimni boshqarish mexanizmi: boshqarishning tashkiliy tuzilmasi, logistika xizmati bo'limining funksiyalari.</p> <p>13-mavzu. Moddiy oqimlarni optimallashtirish usullari</p> <p>Moddiy oqim diagnostikasi. Moddiy oqimlarni boshqarishda AVS tahlil. Moddiy oqimlarni boshqarishda XYZ tahlil. Moddiy oqimlarni boshqarishda ABS-XYZ tahlil.</p> <p>14-mavzu. Logistika moliyaviy oqimlar</p> <p>Moliyaviy oqim tushunchasi, mohiyati va turlari. Moliyaviy oqim parametrlari. Moliyaviy oqimlarni hujjatli rasmiylashtirish. Logistika narxlashtirish.</p> <p>15-mavzu. Biznesda global logistika faoliyati</p> <p>Global logistika mohiyati. Ishlab chiqarish va ta'minot manba'larini joylashtirishning global strategiyasi. Xorijiy yetkazib beruvchilarni tanlash yo'llari. Makrologistikaning hududiy jihatlari.</p>	<p>III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Biznesda logistika asoslarini nazariy jihatlari. 2. Logistikaning konsepsiyalari, funksiyalari va prinsiplarini biznes faoliyatidagi o'rni. 3. Logistik tizim tushunchasi va turlari. 4. Biznesda xarid-ta'minot logistikasi 5. Biznes sohasida ishlab chiqarish jarayonlari logistikasi 6. Biznes faoliyatida taqsimot jarayonlari logistikasi. 7. Transport logistikasining biznes muhitiga ta'siri. 8. Biznesda ombor logistikasi. 9. Biznes faoliyati zahiralarni boshqarish jihatlari. 10. Axborot logistikasining biznes jarayonlariga ta'siri 11. Biznes sohasida servis xizmat logistikasining o'rni. 12. Logistik boshqaruvni tashkil qilishda biznes faoliyat bilan o'zaro aloqadorligi. 13. Moddiy oqimlarni optimallashtirish usullari.
---	--

<p>14. Logistika moliyaviy oqimlar.</p> <p>15. Biznesda global logistika faoliyati.</p> <p>Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida, mavzularga mos pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llaniladi. Amaliy mashg'ulotlarda muammoli vaziyatlar, amaliy topshiriqlar, keyslar, masalalar ishlanadi.</p> <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar</p> <p>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Logistikaning asosiy tushunchalari, ta'riflari va prinsiplari mohiyat mazmunining tahlili. 2. Logistik operatsiyalar va funksiyalarning mohiyat mazmunini chuqur o'rganish, ularning texnologik, boshqaruv va boshqa operatsiyalar va funksiyalardan farqli jihatlarining tahlili. 3. Logistikaning konseptual masalalari. 4. Logistika strategiya va strategik rejalashtirish, logistik strategiyani ishlab chiqishning bosqichlari va usullari. 5. Mikro va makrologistik tizimlarni loyixalash muammolari, loyihalashda tizimli yondoshuvning ahamiyati va yo'llari. 6. Logistik servis va mahsulot distribyusiya sohalarning o'zaro aloqadorligi. 7. Harid, ishlab chiqarish, taqsimot, ombor va transport logistikalarining o'zaro aloqadorligi. 8. Zaxiralarni boshqarishning maqsadi, ahamiyati va vazifalari. 9. Zaxiralarni boshqarish jarayonidagi asosiy muammolar. 10. Logistikaning iqtisodiy asoslari. 11. Logistik operatsiyalar va funksiyalar hajmini hisoblash usullari. 12. Logistik operatsiyalar va funksiyalarga qilinadigan harajatlar va ularning hisobi. 13. Zaxiralarni yaratishga qilinadigan harajatlar tarkibi. Logistik harajatlar va boshqaruv hisobi. 14. Logistika va marketing konseptsiyalarining mohiyati, ularning umumiy va o'ziga xos jihatlari. Logistika va marketing fanlarining o'zaro aloqadorligi. 15. Marketing funksiyalarining logistik funksiyalarga aylanish tendentsiyalari. Korxona marketing va logistik xizmatlarining funksional vazifalari va ularning o'zaro bog'liqligi. 16. Logistika menejmentning o'zaro aloqadorligi. 	
---	--

<p>menejment konseptsiyasi, uning maqsadi va prinsiplari.</p> <ol style="list-style-type: none"> 17. Logistikaning texnika va texnologiya fanlari bilan o'zaro aloqadorligi. 18. Logistik boshqaruvda axborot kommunikatsion texnologiyalarning o'zaro aloqadorligi. 19. Logistik axborot tizimlarini yaratishning maqsadi, vazifalari va tamoyillari. 20. Logistikaning asosiy va yordamchi funksional bo'limlari tavsifi. 21. Ta'limot bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar. 22. Taqsimot bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar. 23. Tashish (transport) bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar. 24. Ombor xo'jaligi bo'limining asosiy funksiyalari va bu bo'lim logistikasining maqsadi, vazifalari va foydalaniladigan usullar. <p>Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan loyiha ishi, esse, tezis yoki ilmiy maqola yozish, referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.</p> <p>V. Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi) o'quv rejada nazarda tutilmagan</p> <p>VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korxonadagi boshqaruv muammolarini hal qilish uchun logistikaga oid nazariy bilimlarni va logistik tizimning funksional sohalarini asoslarini <i>bilib olada va qo'llay oladi</i>; • logistik jarayonlarni amalga oshirishni <i>tashkil va nazorat qila oladi</i>; • sifat menejmenti talablariga muvofiq logistik jarayonlar sifati va darajasini <i>nazorat qila oladi</i>. <p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • yesse, tezis va maqolalar yozish; • seminar va treninglar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • loyiha ishi bajarish; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlar qilish; • individual loyihalar va loyihalar tahlili; • turli darajadagi testlarni yechish; • misol va masalalar; 	<p>3.</p> <p>4.</p>
--	---------------------